

Nr 449.

Av herr **Huss**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 63, med förslag till livsmedelsstadga, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till livsmedelsstadga m. m. (nr 63) angivas i 8 § vissa livsmedelslokaler, vilka skola fylla särskilda krav och före ibruktagandet avsynas och godkännas av hälsovårdsnämnden. Bland dessa hava icke upptagits, i motsats till vad som från flera håll föreslagits, serveringar för företagspersonalen vid industriella och liknande anläggningar. Här om anför departementschefen (s. 125), att de i allmänhet stå under tillsyn av yrkesinspektionen, varför någon prövning från nämndernas sida av lokalerna för sådana serveringar icke borde ske, medan departementschefen å andra sidan funnit det principiellt riktigt (s. 87), att livsmedelshanteringen i dessa lokaler ställes under nämndernas tillsyn. I de största städerna har redan länge den ordningen tillämpats, att såväl yrkesinspektionen som hälsovårdsnämnden blivit av byggnadsnämnden delgivna ritningar till nya industrilokaler. Om praktiska skäl kunna tala mot ett generellt tillämpande av en sådan ordning, synes detta förhållande å andra sidan icke motivera, att de serveringslokaler, varom här är fråga, undantagas från de krav, som anges i 10 §. Ett sådant undantag kan ju icke vara berättigat endast därför, att prövningen av lokalerna ankommer på annan myndighet än nämnden. Härtill kommer, att föreskriften i 14 § arbetarskyddskungörelsen om matrum, vari inkluderas serveringslokal, endast utsäger, att utrymmet "skall vara lämpligt förlagt, för ändamålet avsett och inrett". Ingressen till 10 § 1 mom. torde därför böra ändras så, att ifrågavarande serveringslokaler skola uppfylla fordringarna i 10 §.

I 9 § regleras förfarings sättet vid anmälan, avsyning och godkännande av de lokaler, som nämnas i 8 §. Någon bestämmelse har här icke upptagits om rätt för nämnden att under iakttagande av vissa bestämda former delegera sin beslutanderätt i dessa ärenden på någon nämndens ledamot eller tjänsteman, vilken rätt f. n. är tillerkänd hälsovårdsnämnd i stad enligt 3 § 4 mom. hälsovårdsstadgan. Frånvaron av en sådan bestämmelse kan medföra stora praktiska olägenheter. Ifrågavarande lokaler äro, när de anmälas till avsyning, i regel färdigställda och avsedda att tagas i bruk under någon av de närmaste dagarna. Därest nämndens nästa sammanträde skall avvaktas för erhållande av nämndens bevis, att lokalen godkänts, innan lokalen får tagas i bruk, kan detta medföra dröjsmål av intill en månad med ibruktagandet och på grund därav stor ekonomisk förlust för ägaren. Det torde därför vara nödvändigt att 9 § förses med ett 6 mom. rörande beslut om godkännande av i princip samma konstruktion som bestämmelsen i 9 §.

I 10 § saknas bestämmelse till ledning för bedömande, under vilka förutsätt-

ningar livsmedelslokal får anordnas i källare. Departementschefen framhåller (s. 129) med rätta, att något allmänt förbud mot livsmedelslokaler under markytan icke bör införas men att en på så sätt anordnad lokal understundom kan medföra olägenheter. Från denna utgångspunkt synes det vara lämpligt, att 10 § första momentet förses med ett sjätte stycke av innehåll, att livsmedelslokal icke får på sådant sätt vara belägen under omgivande markyta, att sanitära olägenheter därav uppstå.

Bestämmelser om ovillkorlig läkarundersökning av personal vid livsmedelsindustrier finnas, såsom framgår av 26 § tredje stycket, f. n. endast beträffande mejerier och mjölkförsäljningslokaler. Några nya bestämmelser av denna art hava icke upptagits i propositionen. Emellertid tala såväl praktiska skäl som de rön, vilka gjorts beträffande smittspridning genom glass, för att föreskrifterna i mejeristadgan för personalen vid mejerier böra bliva gällande även för personal, som sysselsättes med glassberedning. Genom ändring av mejeristadgan eller alternativt genom ett till 26 § fogat fjärde stycke synes därför böra föreskrivas, att föreskrifterna i 11 § mejeristadgan den 22 maj 1936 (nr 174) angående läkarintyg före tillträdande av anställning samt rörande läkarundersökning minst en gång vartannat år på företagets bekostnad skola gälla även för personal, som sysselsättes med glassberedning.

I 91 § angivas de åtgärder, som nämnd får vidtaga gentemot lokaler för livsmedelsberedning inom annat hälsovårdsområde än det, där nämnden verkar. Nämnden får i detta fall icke inspektionsrätt, men väl enligt 92 § rätt till provtagning, vilket innebär, att nu gällande bestämmelser upptagits oförändrade. Såsom förutsättning för ingripande enligt 91 § gäller att nämnden misstänker att anledning till anmärkning föreligger mot sundhetsförhållandena vid viss beredningslokal. Man har härvid icke beaktat, att anledning till misstanke kan föreligga mot annat förhållande än lokalen. De stora samhällena konsumera i utomordentlig utsträckning mjölk från ladugårdsbesättningar, vilka till huvudsaklig del äro belägna utom det egna hälsovårdsområdet och om vilka man vet, att de hysa mer eller mindre talrika fall av juverinflammation praktiskt taget kontinuerligt. Nämnderna i dessa stora samhällen kunna icke fullgöra sin i 38 § föreskrivna skyldighet att förhindra saluhållande av mjölk från sjuka djur, med mindre de, såsom f. n. i viss utsträckning sker, genom egna veterinärer hålla ifrågavarande besättningar under ständig kontroll. Denna kontroll kan icke verkställas av nämnderna inom de hälsovårdsområden, där besättningarna finnas, när dessa nämnder i regel sakna egna tjänsteveterinärer och distriktsveterinärerna icke kunna belastas med dylikt rutinarbete. Det synes därför nödvändigt att till 91 § foga ett fjärde moment om rätt för hälsovårdsnämnd att uppdraga åt av nämnden anställd veterinär att undersöka kreatursbesättning och sundhetsförhållanden i ladugård, från vilken mjölk saluföres inom det hälsovårdsområde, där nämnden verkar, även om ladugården är belägen inom annat hälsovårdsområde.

Med stöd av det anförda föreslås följande ändringar i texten till propositionens förslag till livsmedelsstadga:

9 § 6 mom. "Beslut om godkännande, som i 2 och 3 mom. sägs, får meddelas av hälsovårdsnämndens ordförande eller ock av sådan ledamot av nämnden eller sådan hos nämnden anställd tjänsteman, som därtill av nämnden förordnats, men skall anmälas för nämnden vid dess nästinfallande sammanträde."

10 § 1 mom. "Lokal, som avses i 8 §, ävensom lokal för servering för företagspersonalen vid industriella och liknande anläggningar skall vara lämplig — — — iakttagas följande.

Lokalen skall — — — av flugor och råttor.

Lokalen skall — — — tvättställ.

Lokalen får icke — — — uppkomma därav.

Lokalen får ej — — — sanitär olägenhet.

Lokalen får ej på sådant sätt vara belägen under omgivande markyta, att sanitära olägenheter därav uppstå."

26 §. "Finnes skäl — — — av ifrågavarande slag. Då innehavare av — — — arbetet bedrives. Särskilda föreskrifter — — — och mejeristadgan. För personal, som sysselsättes med glassberedning, skola gälla bestämmelserna i 11 § mejeristadgan den 22 maj 1936 (nr 174) angående läkarintyg före tillträddande av anställning samt rörande läkarundersökning minst en gång vartannat år på företagets bekostnad."

91 § 4 mom. "Hälsovårdsnämnd må uppdraga åt av nämnden anställd veterinär att undersöka kreatursbesättning och sundhetsförhållanden i ladugård, från vilken mjölk saluföres inom det hälsovårdsområde, där nämnden verkar, även om ladugården är belägen inom annat hälsovårdsområde."

Stockholm den 6 mars 1951.

Ragnar Huss.